

Nr 52.

Av herr **Stjärne m. fl.**, angående utredning om vidgad rätt till statsbidrag för förbättring och underhåll av enskild väg.

Beträffande rätt till erhållande av statsbidrag för förbättring och underhåll av enskild väg gäller fortfarande den begränsning, som markeras av Kungl. Maj:ts kungörelse nr 359/1939, § 2, mom. 2 med följande bestämmelse:

»Underhållsbidrag kan avse såväl vägunderhåll som vinterväghållning eller ock ettdera av dessa slag av underhåll samt utgår: a) där vägen befares av andra än väghållare i större omfattning eller eljest på sådant sätt, att underhållet därigenom avsevärt försvåras; samt b) där vägen är av väsentlig betydelse för en bygds befolkning och det nödiga underhållet av vägen på grund av vägens längd eller annan omständighet anses vara för väghållarna synnerligen betungande.»

En betydande del av de enskilda utfartsvägarna fyller ej dessa villkor och blir därför utestängd från statsbidrag. Särskilt i skogsbygderna med sin glesare bebyggelse framträder orättvisan i ovannämnda gränsdragning synnerligen klart. Besväret med den enskilda väghållningen har alltid i många fall varit betungande. Med nu på landsbygden rådande förhållanden ha svårigheterna mångdubblats. Härtill medverka flera omständigheter. Behovet av även småvägars framkomlighet för bilar har ökat i takt med bilismens allmänna utveckling. Ved och virke måste i regel med lastbil transporteras också på dessa vägar, liksom förnödenheter till och från gårdarna. För att tåla sådan trafik måste de flesta mindre vägar grundligt förbättras, i annat fall bli de snart sönderkörda och förstörda. Men de erforderliga förbättringsåtgärderna har den enskilde väghållaren oftast ingen möjlighet att verkställa, dels på grund av bristen på arbetskraft, som för jordbrukets vidkommande är särskilt besvärande, dels därför att det med nuvarande arbetslöner särskilt för de mindre jordbrukarna blir alldeles för dyrt att igångsätta arbeten, som ej äro direkt ägnade att höja produktionen eller rationalisera den egentliga jordbruksdriften.

Med tillfredsställelse ha vi konstaterat att departementschefen under sjätte huvudtiteln i årets statsverksproposition föreslagit en höjning av anslaget till underhåll av enskilda vägar med 870 000 kr., varav ofördelad reserv 162 000 kr. Ehuru väl detta belopp torde vara i underkant för de bidragsberättigade enskilda vägarna, framstår orättvisan allt tydligare mellan dessa vägar och de icke bidragsberättigade, ju mer detta anslag höjes. Utan att i detta

sammanhang göra någon jämförelse mellan städernas fördelar framför landsbygdens, synes det vara ett oavvisligt rättvisekrav olika belägna jordbruk och lägenheter emellan, att de i kommunikationshänseende sämst lot-tade ej avstängas från statens hjälpande hand. Sedan nu staten övertagit de allmänna vägarna och lämnar avsevärda bidrag till ett stort antal enskilda vägar, synes oss frågan om uppmjukning av ifrågavarande bestämmelse synnerligen angelägen och brådskande.

Motioner med samma syfte som denna väcktes vid 1944 års riksdag (I: 119 och II: 200). Sammankopplade med andra motioner om höjd bidragsprocent till underhåll av enskilda vägar blevo motionerna av statsutskottets majoritet avstyrkta. Reservation avgavs emellertid för bifall.

Kamrarna stannade vid olika beslut. Då frågan författningsenligt ej kunde bli föremål för gemensam votering, förföll den.

Med hänsyn till frågans stora betydelse för tusentals mindre jordbrukare och andra, vilket också starkt underströks genom andra kammarens beslut vid 1944 års riksdag, hemställles,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära skyndsamt utredning, avseende vidgad rätt till statsbidrag för förbättring och underhåll av enskild väg.

Stockholm den 17 januari 1945.

And. Stjärne.

Per A. Johnsson
i Kastanjegården.

Ruben Swedberg.

Edvin Jacobsson.

Wald. Svensson.

Oscar Carlström.

Filip Kristensson.

Einar Osterman.

Joh. Nilson.

Carl Björling.

Birger Utbult.

Nils Persson.

O. E. Sandberg.
